

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕГМЕНТІ ІНТЕРНЕТУ (ПОЛЬСЬКІ ІНТЕРТЕКСТЕМИ В УКРАЇНСЬКИХ ТЕКСТАХ)

Левченко Олена

Національний університет «Львівська політехніка»
levchenko.olena@gmail.com

Сучасна лінгвістика намагається дати відповіді на запитання про те, як впливають нові технології, зокрема інтернет, та пристрой на нашу комунікацію, мовні одиниці, які ми вживаємо, спілкуючись у віртуальному світі. Іншими словами, дослідити чинники, які спонукають так звану віртуальну мовну особистість вживати інтертекстами в мовленні, дослідити природу цих інтертекстем, виявити їхній репертуар (тематику, образність, спосіб передавання, у цьому випадку, в українській мові), з'ясувати причини переплетення культурних кодів.

У чому ж полягає специфіка комунікації в інтернеті? Дослідники вважають, що специфіка електронної комунікації полягає в тому, що: відбувається зміна й переоцінка поняття комунікативного простору; комунікація може відбуватися синхронно чи асинхронно; користувачі комп’ютерів уважають їх пристроями здатними до порозуміння й використовують цю їхню здатність; учасники актів комунікації використовують анонімність; електронна комунікація сприяє креативності і створює для неї особливі умови, можливим є навіть творення віртуальних світів; вона децентралізована; вона автономна [Grzenia, 2008, 73].

Об’єктом цього дослідження є тип інтертекстуальності, який Є. Колтаменкова [Колтаменкова 2014] називає «внутрішня інтертекстуальність дискурсу». Отже, розрізняємо гіпертекстову інтертекстуальність і «традиційну» інтертекстуальність. Гіпертекстова інтертекстуальність є експліцитною, завдяки технологічним можливостям вставити «лінк». «Традиційна» інтертекстуальність теж може бути експліцитною (маркери інтертекстуальності, лапки і т. ін.), однак у низці випадків її властива імліцитність.

Матеріал для формування фактологічної бази дослідження вилучено з інтернет-текстів, належних переважно до інтернет-жанрів, частково із т. зв. канонічних. Фактологічну базу дослідження створено за допомогою систем контент-аналізу Альфатека та Бренд 24. Пошук відбувався за метаоператорами інтертекстуальності, як-от: як кажуть/говорять поляки; як кажуть /говорять у/в Польщі; як казав/сказав поляк; як казав/сказав польський; як казала/сказала польська; як кажуть/говорять брати-поляки; як каже/говорить польське прислів’я. Фактологічна база дослідження налічує 256 одиниць. У цьому дослідженні послуговуємося назвою *інтертекстема* (термін В. Мокієнка), уважаючи, що до інтертекстем належать *прецедентні цитати, фразеологізми, паремії, колокації, слова, оніми*. Згаданий підхід корелює з підходом В. Хлєбди: «Крилаті слова окреслюємо не тільки як авторські чи іменні (цитатопохідні) одиниці мов (складники мовного коду), але й одночасно як вербалні десигнати (конденсати) різних мисленнєвих парадигм, міфів, ідеології, ідей, стереотипів (складники культурного коду)» [Chlebda 2005: 163, 460]. О. Тараненко [Тараненко 2019: 7-11] послуговується словом *вкраплення* та виокремлює такі типи російських «вкраплень» в українському тексті: вкраплення з основною номінативною функцією; вкраплення з функцією мовного реалізму; вкраплення, що свідчать про невміння або небажання

перемикати мовний код; вкраєння з основними експресивно-образними та прагматичними функціями.

В. Хлебда [Chlebda 2006] ставить питання про те, чи фіксація афоризму в словнику (згаданий дослідник натрапив на 30 полонізмів у російських словниках) відповідає мовній дійсності й коли поява в тексті певної одиниці не випадковість (не факт поодинокого цитування), а закономірність (тобто регулярна відтворюваність). Згаданий автор наводить дані про те, що в польській фразеології послуговуються «коєфіцієнтом 4», який запропонував А. Левицький, відповідно до якого, поріг віднесеності словосполучки до фразеологічних (тобто мовних) ресурсів — 4 появи в різних текстах [Chlebda 2006]. В українській лінгвістиці відомий підхід, коли стабілізованим вважають слово чи словополуку, яка міститься в трьох текстах різних авторів.

У «Крилаті вислови в українській літературній мові» А. Коваль та В. Коптілова натрапляємо лише на два польські вислови: *Пан Твардовський*. Герой балади А. Міцкевича «Пані Твардовська» (1821) [Коваль, Коптілов 1975: 211]; *Під селянську стріху*. Слова з епілога до поеми А. Міцкевича «Пан Тадеуш» (1834) [Коваль, Коптілов 1975: 217, 218]. Належить також звернути увагу на кілька фактів: польський і український Вікіцитатники відрізняються обсягом і змістом вміщених «цитат»; в інтернет-текстах використано дещо інший репертуар цитат.

Які ж польські інтертекстеми представлені в українському сегменті інтернету? в українському сегменті інтернету знайдено 27 афоризмів, які супроводжено маркером інтертекстуальності структури ДІССЛОВО МОВЛЕННЯ + [ПОЛЬСЬКИЙ + ИМЕННИК НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ, РОДУ ЗАНЯТЬ] + ПРІЗВИЩЕ. Найчастіше інтернати цитують Єжи Леца (13 цитат): *Ми розіп'яті на циферблатах годинника...* (30); *Коли плітки старіють, вони стають міфами* (18); *Не слід вірити ворожкам, які користуються науковими методами* (9); *Щоб розгорнути прапор, треба піти проти вітру* (9); *Бродіт політическі том, хто не переброділ ероміческі!* (2); *Зіткнення міфів набуде виразно реальних рис* (2); *Повторюватися кожен раз по-іншому — чи не це є мистецтво?* (2). Решта інтертекстем трапляється по одному разу. Окрім Є. Леца, компонентами маркерів інтертекстуальності є прізвища таких представників польської культури, як: Б. Ясенський, Г. Лауб, Ю. Тувім, К. Зануссі, Л. Бальцерович, Я. Циранкевич, А. Міхнік тощо. Натомість найпопулярнішим є вислів *wszystko na sprzedaz* (знайдено близько 190 українських контекстів). Однак лише в одному із знайдених контекстів його пов'язано з польським джерелом: *Нашим “елітчикам” малоросізм Гоголя близьче за патріотизм Бульби. Як кажуть брати- поляки — все на спродаж!* (ІМ).

У досліджених текстах трапляється низка бастардів. Українські інтернати приписують А. Бондарю вислів «якщо людина не цікавиться політикою, то політика цікавиться нею»: *Як сказав польський політолог А.Бондар, якщо людина не цікавиться політикою, то політика цікавиться нею* (ІМ). Цей вислів належить французькому письменнику й політику Шарлю де Монталамберу.

Низку інтертекстем уведено в текст за допомогою метаоператорів інтертекстуальності ЯК КАЗАВ ПОЛЯК / ЯК КАЖУТЬ ПОЛЯКИ. Належить зауважити, що метаоператор ЯК КАЗАВ ПОЛЯК засвідчує одноразовість мовленнєвої дії, що підсилюється вживанням назви суб'єкта мовлення в однині: *Як казав поляк — chłop to jest bydło* (ІМ — матеріали, вилучені з інтернет-текстів); *Спецконфіскація, в даному випадку, подібна на мілосць, а вона, як казав поляк, єст таке учуєс, же се зачина на устах, а коньче се на дутс* (ІМ); *Як казав поляк: “Єсли стаєш це на прошек, то чому не купіш себе пральки?”* (ІМ). Такі приклади більшою мірою є цитацією мовлення тієї чи іншої особи. Натомість уживання метаоператора ЯК КАЖУТЬ ПОЛЯКИ вказує на багаторазовість мовленнєвої дії, чи іншими словами, вживання вислову, що, своєю чергою, засвідчують корпусні дані, наприклад: *Як кажуть поляки: “у нас всі працюють”, тобто всі націлені на роботу і кінцевий результат* (ІМ); *Як кажуть поляки «вдягніться як багаті росіянки»* (ІМ).

Значно вища частотність властива польським фразеологізмам (залучаємо фразеологію за вузьким розумінням та пареміологію). Найчастотнішим є фразеологізм *co zanadto, to nie*

zdrowo, co za dużo to niezdrowo (283), який в українській текстах виступає в різних варіантах (варваризм, транслітерація): ...я б відправив ці конверти на шоу «Зважені та щасливі», бо, як кажуть поляки, «*co zanadto, to nie zdrowo*» (ІМ); Цо занадто, то не здраво; що за дуже, то не здрово: Як кажуть поляки “Цо за бардzo, то не здровo” (що занадто-то шкідливо) (ІМ). Низка польських висловів не має в українському фразеологічному фонді ані образних, ані семантичних відповідників. Так, популярними в українських інтернет-текстах є вислови: *A na drzewach, zamiast liści, będą wisieć komuniści* (ІМ); є навіть така польська приказка: до суду ходять не за справедливістю, а за вироком (ІМ); Давнє польське прислів'я радить: якщо не маєте того, що любите, то любіть те, що маєте (ІМ); Усі пам'ятають польське прислів'я: «Пийте, їжте й ослабте свій пасок» (ІМ); Назва її, як говорять поляки, «Всрамся, а не дамся» (ІМ); є така польська приказка: нічого про нас не може робитися без нас (ІМ); Але, як кажуть брати-поляки «гроші роблять чудеса» (ІМ); а коли, як кажуть поляки, невідомо, о чо ходзі, то ходзі знову ж таки о пеньонзах... (ІМ); Вітаем в домі варятів —як говорять поляки (ІМ).

Асиметричними за образністю є одиниці укр. *або або / пол. Albo rybki, albo akwarium* (Як кажуть поляки: “*albo rybka, albo akvarium*”;-) (ІМ). Колокацію або або не фіксують словники, однак вона трапляється в мовленні українців. Наприклад: *Кожен більшовик мусить рішуче вибирати: або або* (ІМ); Показ вистави «*Або-або*» відбудеться у театрі імені Марії Заньковецької 13 квітня (ІМ); Меркель з Путіним вирішила «українське питання», щоб не було вибору «*або-або*» (ІМ); Віктор Ющенко: мовне питання не можна ставити в площині “*або-або*” (ІМ). Одиниці кров мене залила в українському мовному просторі не властива висока частотність (абсолютна частотність - 1,00 на млн [ГРАК]) (Дід на те: — а кров мене заливає, як згадаю, що'м тебе не дівкою взяв! (ІМ); а чого Ви остерігаєтесь? Ви ж не москаль і я цілком спокійна вихована людина. а от при розмові з москалем кров мене заливає (ІМ). За корпусними даними, в українських текстах уживають сполучку кров заливає у прямому значенні (37, 0,10 на млн) [ГРАК].

Належить зауважити, що можливі різні способи введення в текст таких інтертекстем. Так, українські мовці транслітерують ФО: Як говорять поляки «*Цо ма пернік до ветрака?*» :) (ІМ); «*Нема пеньонзів — нема кохання*» (не має грошей — не має кохання), як кажуть брати-поляки (ІМ); *На рахунок виходу Волині у ПЛ — то нема пеньонзів, нема кохання* (польський вислів) (ІМ); «*Нема пеньонзів — нема і любові*» (ІМ). У корпусі польської мови: *Ale, mówczy, bez pieniędzy nie ma miłości, wielka miłość to wielkie pieniądze* [NKJP]. Знайдено близько 20 українських текстів, які містять фразеологізм не має грошей — не має кохання. В українських текстах перекладено фразеологізм *jak musztarda po obiedzie*: Але пошуки на це питання, як кажуть поляки, «*гірчиця по обіді*» (ІМ). У корпусі ГРАК знаходимо його лише в перекладних текстах: а коли, попри ризик ростучи далі, врешті доробиться до багатших засобів, ситуація повторюється, адже вони знову будуть достатні тільки для руху вниз, прийдуть запізно, як *гірчиця по обіді* (С. Лем, Ю. Попсуенко, «Голем»); Вдаючись до вислову «*п'ять по дванадцятій*», я мала на думці реальний час на годиннику, а не так звану гірчицю по обіді (І. Сова, Л. Андрієвська. «Сmak свіжкої малини») [ГРАК]. В українській фразеології не маємо одиниці з відповідною образністю, що може бути одним із чинників запозичання. Також українці перекладають польську одиницю *mieć w nosie*: Я подорожчання бензину, як кажуть поляки, маю в носі (ІМ). Українські фразеологічні словники не фіксують цієї одиниці, натомість представлений фразеологізм *мати мухи (муху) в носі*, жарт. Бути неврівноваженим, вередливим і т. ін. [СУ]. Отже, спостерігаємо асиметрію компонентного складу і, відповідно, значення. Маємо приклад використання іншомовної одиниці з метою евфемізації мовлення. У низці випадків українська й польська фразеологія мають відповідні одиниці, однак мовці приписують їх лише польській: *Сподіваюся, що, як говорять поляки, він упізнає «пана по холяві»* (ІМ); Як тебе бачать, так тебе ці мають, пана по холявах пізнати (Б. Лепкий. «Мотря»).

Спостерігаємо ситуацію, коли за наявності українських одиниць використано польські, що може бути зумовлено різними чинниками (стилізація мовлення; незнання фразеології;

небажання перемикати мовний код). Наприклад, *Як кажуть поляки: ідзь до дябла!* (ІМ). Окрім того, в українській фразеології представлений значний синонімічний ряд, до якого входить ця одиниця.

Уживання вислову *ні з голови мови* (пол. *nie z głowy mowy, nie z dupy pierdu*) зумовлено впливом польської мови, його використовують мовні особистості, які сформувалися на заході України, як-от: *Ні пари з вуст, як кажуть українці, ні з голови мови, як кажуть поляки* (ІМ); *Не годна-м терпіти тих, що ні з голови мови, ні з дупи перду...* (Р. Іваничук. Торговиця); *Ша, Манько, не з морди слова, ні з дупи перду* (О. Дроздовський. Батяри, брати батяри).

Достатньо частотним явищем є помилкова вказівка на джерело походження тієї чи іншої одиниці (так звані бастарди). Приписування того чи іншого походження одиниці може бути спричинене тим, що мовець вперше почув одиницю в мовленні поляків. Так, виявлено низку бастардів: ...*зустрітися з аборигенами цього південного губернаторства, що плине медом і молоком, як кажуть поляки...* (ІМ); *Як говорять в Польщі, гарний початок - половина справи* (ІМ) (автором вислову є Платон); *є таке польське прислів'я — двічі в одну річку не ввійдеш* (ІМ) (автором вислову є Геракліт; вислову властива висока частотність в українському дискурсі (0.09 на млн), він є широком вживаним в українських текстах без посилання на автора, українці її вважають народною мудрістю та часто трансформують: *Двічі в одну річку не ввійдеш* (О. Дроздов); *Народна мудрість каже двічі в одну й ту же річку не ввійти* (ІМ); *двічі в одну пляшку не ввіллеш* (ІМ); *Двічі в одну річку не заходжу й двічі пропозицію не роблю* (П. Васянович. Енелодром); *Допоможи мені, Боже, не дай увійти двічі в одну й ту же річку* (П. Шевченко. Волоцюги). Польське походження українські мовці приписують фразеологізму: *Тому настрай у мене, як кажуть брати поляки, був «на пси»...* (ІМ); *Але справа в тому, що колись це було на дійсно високому рівні, а зараз, як кажуть поляки, все “зійшло на пси”* (ІМ). Одиницю фіксують українські фразеологічні словники: зійти (перевестися) на пси. 1. Поступово втратити свою силу, значення. 2. Втратити свої риси, характерні якості; занепасті [СУ].

Частотний приклад введення колокацій в український текст – це транслітерація, в інтернет-текстах польські інтертекстеми українські мовці рідше перекладають, ще рідше — подають мовою оригіналу. В українських текстах натрапляємо на такі колокації (подано в порядку зменшення частотності появи в інтернет-текстах): *а мені, як казав поляк, пишко єдно!!!* (ІМ); *а мені то, як кажуть брати-поляки, - пишишко єдно...* (ІМ). Цікаво, що в NKJP частотність колокації становить 4,94 [NKJP], у ГРАК — 65,18 на млн [ГРАК]. Складається враження, що через частотність уживання в українських текстах одиниця втратила свою силу переконання, з огляду на це мовці вживають польський відповідник. Аналогічно: *Ну, думаю я, нарешті все стало добре, чорна смуга минула, тепер все буде вері гуд або, як кажуть поляки, “барзо добже”* (ІМ); *Конституцію ЄС прийняли, як кажуть поляки, на «добрі часи»* (ІМ); *Люди привалий час працювали неформально, як кажуть у Польщі “на чорно”...* (ІМ); *Як кажуть поляки, такий льос* (ІМ); *Як кажуть поляки — а піє тówilem?* (ІМ); ...*чорна траса... а не мувілем???* (ІМ). Загалом знайдено близько 40 колокацій. Колокації теж вводять в текст у різний спосіб, використовуючи транслітерацію (як *се належе*; *бардzo ладна променада*; *бардzo зацюнтий*; *на пішехацкі*; *на дзялку*; *на макса*; *на піхоме*; *натоюф* високових; *ніс відзе пішецівсказань*; *не жисе*; *недолugo привалий*; *шось попердоліло се;* *с повротем тощо*); транслітерацію і переклад (*пенький Львів*; *справжня ласка*); переклад (*найподлішого гатунку*; *сметанка товариства*; *ну, то трудно тощо*); мову оригіналу (*brzydka pogoda; jesszcze się spotkamy; bardzo klimatyczne; tryb życia*).

За термінологією О. Тараненка, мовці використовують терміни мовою оригіналу «для передавання інформації національно-етнографічного характеру»: *Як кажуть поляки: битва польсько-більшовицька*. Воно ж *«Cud nad Wisłą»* (ІМ); *У міжвоєнний час теж був, фактично, лише Богдан Веселовський, який виконував естрадну музику, як це називають росіяни, або кабаретову музику, як кажуть поляки* (ІМ); ...*Фрончеком та його колегою по літературному, чи, як кажуть поляки, літерацькому цеху Войцехом Песткою* (ІМ); *От така «відплатна акція», як кажуть поляки, і геноцид щодо поляків, як я знаю з історії своєї родини* (ІМ); *Щодо*

*переїзду, то ми з чоловіком переїхали до Польщі, як кажуть поляки, на «сталий побут» (на постійне проживання) у 2013 році (ІМ). З аналогічною метою застосовують інтернативні етикетні формули: Пряники здатні довго зберігатися, тож їх можна купувати на гостинець рідним і друзям. Смачного вам, як кажуть поляки! (ІМ); Вітаю усіх зі святом Великодня — Воскресінням Христовим. Як кажуть поляки, wesolego Alleluja :) (ІМ).Хоча здебільшого етикетні вислови використовують із метою увиразнення мовлення, надання йому неформального характеру: або, як кажуть поляки, *bardzo mi miło!* (ІМ); довідження; до зобаченя; пишпрашам за то; з тисячою; 100 лят! у дослідженіх інтернет-текстах відтворюють національний колорит власні назви різних типів: *Городок-Ягелонський; Матка Боска Болісна (костел Семи Скорботи Матері Божої); Петровци Дольни; креси всходнє* тощо.*

Спостерігаємо також використання польських слів із маркерами інтертекстуальності. ...*i не можу не поділитись деякими, як кажуть поляки, “актуальностями”* (ІМ); у цьому випадку наявна граматична асиметрія, оскільки український відповідник не має множини. Слова *атракція, тягливість* асоціюються з польським дискурсом, оскільки в ньому їм властива вища частотність: Як говорять поляки, створюється *атракція навколо історії* (ІМ); Як, на ваш погляд, вона в правовому плані поєднується між Україною, яка тут, як кажуть поляки, *тягливість?* (ІМ). Інтернативи з експресивною метою послуговуються польськими лексемами, супроводжуючи їх маркерами інтертекстуальності: *Одеса кохам, як кажуть поляки))*, (ІМ); як кажуть поляки: *DEBILE!!!!!! в Європі також літають як припарені, але там є РОЗМИТКА НА ДОРОГАХ, ДОРОЖНІ ЗНАКИ...* (ІМ); *Походу пріключень, сіно може покусати за попу, але то як кажуть поляки — drobiazgi =)* (ІМ); Як кажуть поляки, *niesięsty...* (ІМ); *Львів, як кажуть поляки — «поражска»* (ІМ). Спостережено також використання польських реалій: ...*місто тисячі гномів або, як кажуть у Польщі, “краснолюдків”...* (ІМ); Ці реформи, як говорять поляки, *«куляві*, і ще багато над чим варто працювати... (ІМ); Що ж представляє собою новий аеропорт, чи як кажуть поляки, *літковисько* у Любліні (ІМ) тощо. Трапляються польські відповідники, образність яких відрізняється від українських: *Останнього разу я виносила сміття в легкій сорочці, шортах та в ‘стнамках (японках, як кажуть поляки)* (ІМ); *Через це ви так щиро, як кажуть поляки “заскочені”* (ІМ); *Знечулення, як кажуть поляки, не відпускає. Наркоз тупо відключив половину обличчя* (ІМ). Не виявлено запозичень, яким властива номінативна функція.

Належить зауважити, що спостережено кореляцію поміж частотністю тієї чи іншої одиниці в польському лінгвокультурному просторі і частотністю еквівалента інтертекстуальної в українських текстах. Для порівняння подано частотність (на мільйон) у NKJP [NKJP] та ГРАК [GRAK]: *bardzo dobrze* 45,11 — дуже добре 24,20; *wszystko jedno* 5,13 — все одно 0,41; *ciągłość* 3,68 — тягливість 2,91; *atrakcja* 3,13 — атракція 0,62; *oko w oko* 2,43 — око в око 0,52; *do dupy* 1,95 — до дупи 0,34; *z przymrużeniem oka* 1,6 — з примурженим оком 0,01; *na psy* 1,22 — на псу 0,50; *bardzo mi miło!* 0,45 — присмно це чути 0,20, дуже мені присмно 0,08; *pierdolić* 0,39 — пердолити 0,01; *tam w nosie* 0,15 — маю в носі 0,02; *nie wchodzi się dwa razy do tej samej rzeki* 0,11 - двічі в одну річку не ввійдеши 0,04; *pracować na czarno* 0,10 — працювати на чорно 0; *nie zawracaj głowy* 0,07 — не, крути, мені, голову 0,01; *jak sobie pościelisz, tak się wyśpisz* 0,064 — як собі постелите, так і виститеся!, як постелili, так і вистпишися! 0,02; *albo rybki, albo akwarium* 0,052 — або або 0,02; *na dobre czasy* 0,012 — на добре часи 0. Лише в окремих випадках слова/вислови мають вищу частотність в українському корпусі: *porażka* - 6,56 — поразка 29,71; *drobiazgi* 3,18 — дрібниці 8,85; *taki los* 0,96 — така доля 1,20; *cholera jasna* 0,28 — холера/холера ясна 0,43; *idź do diabła* 0,02 — йди до дідька 0,03; *poznać pana po cholewach* 0,01 — пізнати пана по халівах 0,08; *nie z głowy mowy (nie z głowy mowy, nie z dupy pierdu)* 0 — ні з голови мови 0,01.

Р. Барт зазначав: те, що він називає кодом, це «не реєстр і не парадигма, яку належить реконструювати за будь-яку ціну; код — це перспектива цитації, міраж, зітканий зі структур; він звідкись виникає і кудись зникає — ось усе, що про нього відомо; породжувані ним одиниці (як раз і підлягають аналізу) самі суть не що інше, як текстові виходи <...>; все це осколки чогось, що вже було читано, бачено, здійснено, пережито...» [Барт 2001: 45]. Власне

через це важко чітко визначити причини використання мовцями інтертекстами, яку вони, очевидно, вважають сильнішим засобом, ніж питомі засоби. В інтернет-текстах натрапляємо на низку інтертекстем, зокрема, це: слова, колокації (варваризми, екзотизми (реалії), різні власні назви; модні слова; етикетні формули); терміни (наблизлені до варваризмів, модні слова); фразеологізми (фразеологізми різних типів, які не мають відповідника — варваризми або модні вислови, оскільки переважно модні слова мають відповідники в українській мові); афоризми; цитати. У тексті інтертекстеми виступають українською мовою; мовою оригіналу; мовою оригіналу і з перекладом; у транскрибованому чи транслітерованому вигляді; у перекладі; у трансформованому вигляді. Інтенції мовців теж різноманітні: номінація за відсутності українського відповідника; номінація за наявності відповідника, що може свідчити про семантичну асиметрію в двох лінгвокультурах; «мовна звичка» в умовах двомовності; вираження експресії; мода.

Література

- Б а р т 2 0 0 1 : Барт, Р.: S/Z. Єдиториал ҮРСС, Москва 2001.
- К о в а л ь , К о п т і л о в 1 9 7 5 : Коваль, А. П., Коптілов, В. В.: Крилаті вислови в українській літературній мові : афоризми, літературні цитати, образні вислови. Вища школа, Київ 1975.
- К о л т а м е н к о в а 2 0 1 4 : Колтаменкова, Е. В.: Интернет — интертекст. Феномен интертекстуальности в сети. In: Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. № 4 (42): в 2-х ч. — Ч. I. Тамбов 2014, с. 107-109. [Електронна версія]. Режим доступу: www.gramota.net/materials/3/2014/4-1/27.html
- Т а р а н е н к о 2 0 1 9 : Тараненко, О. О.: Нові тенденції в поширенні елементів російської мови в корпусі й текстах української літературної мови. In: Мовознавство. № 3. 2019, с. 3–32.
- Х л е б д а 2 0 0 6 : Хлебда, В.: Польский паремический минимум в зеркале русского языка. In: Rossica Olomucensia XLIV, Olomouc 2006, с. 227–233.
- С h l e b d a 2 0 0 5 : Chlebda, W.: Szkice o skrzydlatych słowach. Interpretacje lingwistyczne. Wydaw. UO, Opole 2005.
- Г r z e n i a 2 0 0 8 : Grzenia, J.: Komunikacja językowa w Internecie. PWN, Warszawa 2008.

Умовні скорочення

- С У : Словники України online. Київ 2001–2020. [Електронна версія]. Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/LSlist/>
- Г Р А К : Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК). / Укл.: М. Шведова, Р. фон Вальденфельс, С. Яригін, М. Крук, А. Рисін, В. Старко, М. Возняк. Київ, Осло, Єна 2017–2019. [Електронна версія]. Режим доступу: uacorpus.org/
- Н К Ј Р : Narodowy Korpus Języka Polskiego. Warszawa 2008–2012. [Електронна версія]. Режим доступу: <http://nkjp.pl/>

Summary

This work is aimed at internal intertextuality, in particular, at intertextemes of Polish origin in Ukrainian Internet discourse. The material for the formation of the factual base of the research has been selected from the Internet texts, which belong mainly to the Internet genres, partly from the so-called canonical ones. The factual basis of the study has been provided using the content analysis systems of Alfatec and Brand 24. The search was performed by meta-operators of intertextuality, such as: Poles say/talk; as they say/talk in Poland etc. The conclusions have been drawn about the types of intertextemes that occur in the studied word texts, collocations (barbarisms, exotisms (realias), different proper names; fashion words; etiquette formulas); terms (approximate to barbarisms, fashion words); phraseologisms (phraseologisms of different types that have no equivalent – barbarisms or fashionable expressions, since mostly fashionable words have equivalents in the Ukrainian language); aphorisms; quotes. The ways to include all of them into the text have been considered.

Key words: internet discourse, internal intertextuality, intertexteme, meta-operator of intertextuality, collocation, phraseologism.